

dokáže přehlédnout celé město jedním pohybem (což je záležitost nejbližšího vývoje), bude zapotřebí 2000 analytiků na zpracování dat jen z jednoho dronu, zatímco dnes dělá tuto práci devatenáct zaměstnanců. To však znamená především to, že vyhmátnutí „zajímavého“, „relevantního“ objektu z bezedné zásobárny „dat“ bude velmi obtížným a poměrně nákladným úkolem. A žádný potenciálně zajímavý objekt se neubrání tomu, aby se stal součástí této zásobárny; nikdo nebude s jistotou vědět, zda a kdy může takový kolibřík dosednout na jeho parapet.

Internetová laskavost „smrti anonymity“ je trochu jiný příběh: vzdáváme se svého práva na soukromí na jatkách, v nichž obětí je naše vlastní vůle. Snad je tato ztráta soukromí chápána jako přijatelná cena za zábavu, kterou získáváme na oplátku. Anebo je tlak na to, abychom obětovali vlastní autonomii, tak silný a natolik odpovídá situaci ovčího stáda, že jenom hrstka mimořádně vzdorovitých, troufalých a odhodlaných lidí se vážně snaží tomuto tlaku odolat. Ať už je tomu jakkoli, nabízí se nám – alespoň formálně – možnost volby, něco, co připomíná dohodu, a také formální právo protestovat a podat žalobu v případě porušení této smlouvy; v případě dronů je něco takového nemožné.

V obou případech se ovšem stáváme zajatci osudu. Jak poznamenává Brian Stelter, „pokud se kolektivní inteligence dvou miliard uživatelů internetu spojí s digitálními otisky, jež mnozí uživatelé zanechávají na webových stránkách, pak je čím dál tím pravděpodobnější, že u každého diskreditujícího videa, u všech intimních fotografií a neslušných emailů lze nalézt jejich autora, ať už to sám chce, nebo nechce“. Richardu Lamovi, fotografovi na volné noze, který snímal poliční nepokoje ve Vancouveru, trvalo pouze jeden den, aby identifikoval a vystopoval vášnivě se líbající pár, který (náhodou) zachytil na jedné své fotografii. Vše soukromé, co se dnes potenciálně děje na veřejnosti, může se stát předmětem veřejné spotřeby a vydrží až do skonání světa, jelikož internet

„nedokáže zapomenout“ nic z toho, co jednou zaznamenal na svých nesčetných serverech. „Tento rozklad anonymity je výsledkem služeb sociálních médií, jež proniknou všude, levných mobilních telefonů vybavených fotoaparátem, hostingových serverů, kde lze vystavovat snímky a videa, a především názorového posunu v tom, co má být veřejné a co soukromé.“ Všechny tyto přístroje a aplikace jsou údajně „uživatelsky přívětivé“: touto nejpobulárnější obchodní frází se ovšem označují takové výrobky, jež jsou nehotové bez přispění uživatele podobně jako nábytek z IKEA; výrobky, které nefungují bez vášnivě oddanosti a ohlušujícího potlesku spotřebitelů. Kdyby dnes žil Étienne de la Boétie, nejspíše by hovořil nikoli o dobrovolném otroctví, nýbrž o otroctví ve stylu DIY, „udělej si sám“.

Co lze vyvodit z tohoto setkání dronů a facebookových účtů? Ze setkání dvou věcí, které sledují zjevně odlišné cíle a které vycházejí z protikladných motivů, přitom se však úzce a velmi účinně spolupodílejí na tvorbě, udržování a šíření toho, co jste tak příhodně označil jako „sociální třídění“? Nejpozoruhodnějším rysem dnešní formy dohledu je podle mého mínění to, že se mu jaksi podařilo přimět a přemluvit protiklady k tomu, aby pracovaly v souladu, aby fungovaly společně ve službách téže skutečnosti. Na jedné straně se jemně, ale důsledně, nezadržitelně a v univerzálním měřítku aplikuje stará lest panoptika („neměl bys vědět, kdy tě sledují, aby sis nikdy nemyslel, že tě nesledují“). Na druhé straně transformací staré panoptické noční můry „nikdy nejsem sám“ v naději „už nikdy nebudu sám“ (opuštěný, ignorovaný a přehlížený, zavržený a vyloučený) nahrazuje obavu z prozrazení radost z toho, že si vás všímají.

Oba tyto posuny – a především jejich soulad a společný podíl na tomtéž úkolu – ovšem umožnilo to, že největším ohrožením existenciální jistoty a největším zdrojem úzkosti již není hrozba uvěznění a odnětí svobody, nýbrž hrozba vyloučení. Fakt, že je člověk pozorován a sledován, tak již není